

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“, eMS
ROBG-420

**ТЕРЕННО
АУДИОВИЗУАЛНО ПРОУЧВАНЕ
НА ТРАНСГРАНИЧНИ РИБАРСКИ ОБЩНОСТИ**

ИНТЕРВЮ
Васил Николов, Ветрен / Сребърна

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Добър ден! Благодаря Ви, че се съгласихте да направим този разговор.

Добре дошли.

Моля Ви да се представите.

Васко Кудинов Николов съм, родом съм от тук. В Силистра съм живял дълго време, но в последните години съм тук.

С какво се занимавате?

С риболов, 27-28 години се занимавах с риболов, но намалих го малко риболова - по здравословни причини, липса в последните години на риба. Просто климатичните условия не отговарят - или много висока, или много ниска водата в неподходящо време. Пролетта много висока, сега безводие. То като се натрупат няколко месеца и не можеш да ловиш риба както трябва, само си губиш времето.

Казахте ми, че рибата си отива след сбора или отива нататък?

Ами рибата се мести. Гравитацията ли, не знам - отива на другия бряг, отива по опашките на островите. Както е оня остров - рибата се мести на опашките, а пролетта идва на горния край на островите, където има пясъци, там намира храна, там почва да се върти. Зимата, когато зимува, по-дълбоки места, по-завадени са на опашките на островите. Макар и зад този остров, и зад този остров в момента там, на румънския бряг има пясъци, каналът е затворен и то се явява като една опашка и рибата се концентрира там да зимува. То това не е от сега. Дори, дивият шаран трябва да влезе в акваторията на езерото там - разливите. Това му е закон неписан от векове. Той влиза там да мръсти, да хвърля хайвер. И ако няма подходяща вода, няма и шаранчета. Пролетта, ако няма подходяща вода, да влезе тая риба там, няма шаран, няма платика. Мряната може да мръсти в самото корито, и другата риба, но шарановите риби трябва да отидат да залепят хайвера някъде.

Сега по-малко риба ли има отколкото преди?

Не може да се каже. Може и да е намаляла рибата, но то тъй се получава периодичността. Ще излезе някакъв бум на риба - тука ловихме преди 3-4 години много шаран, преди туй ловихме много толстолоб, преди туй се ловеше платика и мряна. Винаги се получава един бум на определена риба. Сега може да не е тук, може да не е по-нагоре, може да е по-надолу. Защото в момента тук изтичат голяма част пясъци и ако няма ледоход да измести тия пясъци, няма да ловим много риба. Там има натрупване за няколко години около 80 см пясък. Това променя самото

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

дъно, променя микроклимата долу, храната на рибата и тя се дърпа. Когато има завихряне и носене на пясъци, рибата не седи в местото, запълва ѝ хрилете, пречи ѝ на очите и тя се дърпа. Информация имам на Попина, на 7-8 км по-нагоре, там, където беше дълбочина 5-6 метра, в момента е с 80 см от натрупани пясъци. Тия пясъци слизат надолу и ще минат от тука. Ако няма лед да ги измести, защото леда като тръгне, като има ледоход, той изнася и камъни, и... просто прочиства дъното. Преди 10 години измислех едни винтерчета за мехалец, метални, и се оказаха много сполучливи. Тия винтерчета пратиха сина ми в Щатите да отиде на студентска бригада, да учат изобщо децата. Имаше много михалец. Ето, и михалеца свърши в Дунава, беше 5-6 години, към 7, и той се скри. А 15 години го чакахме да се покаже, нямаше го михалцата.

Каза, че михалеца е една от най-скъпите риби?

Не е най-скъпата, но зимата, както карагъоза пролетта, хората искат да си вземат, защото то няма кости, не е едро - екземпляр 2 кг да стане в Дунава - това е голяма рядкост. Хващал съм, но един-два екземпляра за толкова години. Иначе той си е 400 грама. Има по-малки, но 300- 400 грама - тях ги прибираме.

Седим на лодката ви - откога ви е тази лодка?

Не много отдавна, имах други лодки преди туй. Тази е сигурно четвърта лодка.

От къде се купуват такива лодки?

От Тутракан или от някой, който се отказва. Те са тутраканска направа всичките лодки. Иначе мичуринки имаше преди, от Мичурин пак същите лодки, но там не работи вече фабриката и не мога да кажа коя от там. От най-старите лодки има и мичуринки. Може би онази крайната е мичуринка.

Кой ви е учил на риболов?

В детството ми. Аз пораснах тук на брега на Дунава. Рибата съм ловил пет-шестгодишен с топлийка още. После работих в електронно предприятие и не съм идвал на реката, но обстоятелствата ме накараха да не работя за хората, а да работя за себе си. На Дунава е вълча работа - или ловиш агне, или ядеш мишка. Няма нещо велико - просто си е труд, който трябва да го свършиш, да работиш. Не е нормиран работният ден, можеш да работиш доста много, можеш и да не работиш. И природата ако ти позволи. Ако има вятър, ако има бури - не излизаш. Но не се оплаквам от работата на Дунава, от улова, който съм хванал, но вече не искам да хващам толкова риба - няма за кого. Децата ми пораснаха, те си вземаха хляба в ръката, изучи ги. За жалост избягаха от държавата с магистратурите.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Просто не виждам смисъл да убивам толкова много животинки. Някак си една трета от труда не хвърлям вече, колкото съм хвърлял на Дунава, не ме тегли да идвам и да ловя прекалено много риба, а преди ловях много риба, честно казано. Не съм определял тонове, килограми, но за да правиш мрежи, за да си актуален за реката, да поддържаш мотори, гориво, трябва да ловиш над 30 кг риба на ден. Но това постоянно не можеш да го правиш. Реалният труд на Дунава, който можеш да дадеш, да е печеливш горе-долу за тебе, е 7 до 8 месеца. Другите 4 месеца или има забрана, или загуба на време, просто голяма температура и рибата спира. Дъждове, снегове - пак същите неща, не можеш да влезеш. Около 7-8 месеца можеш да риболуваш, това са около 200 дена в годината.

Колко най-много риба сте хващали?

Не мога да кажа - примерно 300-400 кг. Но като хванеш толкова, трябва да я реализираш, иначе няма какво да я правиш, спираш да я ловиш. И то говорим за по-едра риба. Макар и карагьоз... Но това не е ежедневие. Такива неща се случват един или два пъти в годината, или не ти се случва да хванеш толкова много риба. Но ти гледаш да хванеш 30-40 кг, някак си е нормално да ги хванеш и да ги реализираш.

Сам ли ловите, сам ли сте на лодката?

На лодката съм сам, но били сме и двама. Имал съм няколко ортака, той ми е първи братовчед, с него риболуваме двамата, всеки с лодката си, но пак сме... Бяхме ортаци, докато аз почнах работа като пазач. Но като трябва да риболуваме двама, пак го викам или той ме вика. Когато има необходимост от двама човека - на определена работа на реката, когато има скумрия, когато е по-натоварено, когато има ветрове, трябва двама човека, тогава се събираме. Иначе сме риболували заедно, компактно, разделяме това, което изкараме, но сме риболували с две лодки. Това е въпрос на професионализъм. Новите мотори си имат ниски обороти, не като руската техника, и може да караш и да хвърляш мрежата на мотор.

В смисъл - сам човек може?

Да, може да риболува сам.

Тези мотори са по-добри от предишните?

Както всяка една техника - както стругове, комбайни, всяко едно си има развитие, има нова техника, която е с GPS, с всичко, можеш да ползваш удобствата. Ние не сме ползвали много удобства, но примерно - трябва да имаш компас зимата и есента, пролетта, когато има мъгли. Защото в реката както ей тъй - въртиш се като

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

пумпал и не можеш да излезеш два часа, докато ти свърши горивото. Аз съм го изпитвал, в съзнание съм бил, не мога да изляза! Човек от брега идва и ме взима. Ставаш като едно дива животинче в самия Дунав, ей там се въртиш в кръг - отиваш нагоре, отиваш надолу и вече се панираш, не можеш да излезеш. Ако няма светлина, ако няма нещо специфично, което да видиш, за да излезеш... нали, ти си правиш сметка, но неволно изместваш дръжката на мотора и те върти в кръг. Ако нямаш компас, но компас за сам човек пак е трудно. Повечето компаси на магнит и когато запали мотора, променя стрелките. И такива обстоятелства има на Дунава. Имаше години, когато имах студенти, много шаран имаше в Дунава. Тука му беше мястото ли - много шарани, от 3 до 8 кг Тука всеки ловеше шарани - 15-20 лодки. По онези пясъци много шарани имаше. Сега ги няма - изловиха се, намаля бумът на шарана. А преди туй самата река беше направила едни мидички, ей като оная, те може и да са азиатски, не ги знам точно какви са, но шаранът от такива малки почва да се храни с тях. Туй му е прехраната и наддава - от тия мидички и от планктон, който е по тия пясъци, шаранът наддава. И той затуй се въртеше там и ние го ловяхме. Сетне, като спадна водата, тия мидички започват да измират. Имало е бум на шаран и бум на храна, за да стане това нещо.

От какво зависи добрият улов?

И от късмета зависи някой път. Хората, когато ловят, ти може и да не хванеш. Има 10-15 лодки хвърлят на едно и също място и се получава един ред - аз съм след теб, другия след тебе - и така. То можеш да хвърлиш един или два пъти на деня. Пет-шест лодки хващат риба, другите 3-4 не хващат, така се получава. Трябва да има движение на рибата, когато се движи, нещо я кара да се раздвижи - дали налягане, дали мътнеж на водата, дали покачване, дали спадане на водата, в един момент за няколко нещо я кара да се раздвижи и тогава хващаш много риба. Даже се учудваш и си мислиш - „Много голям рибар съм.“ Обаче като минат два дена: „Ей, ама не съм ли същи рибар аз?!“ - нищо не хващаш. Никой не е разбрал точните правила. Има определени неща, които се знаят, но много от нещата...

А в денонощието - сутрин или вечер, лято или зима какви са особеностите? Има ли правила?

Най-доброто правило е постоянството. Идваш в определен ден рано заранта, не хващаш риба. На другия ден идваш и хващаш много риба. За нас определящото е седмицата - какво сме изкарали. С братовчед ми като сме работили, като изкараме за седмицата определен надник, виждаме покритието за цялата седмица. За деня не можеш да кажеш - днес ще хвана или няма да хвана, ще я реализирам или няма да я реализирам. Няма закономерности толкова определящи.

Къде я реализирате рибата? Кой изкупува? Днес има ли система?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Няма такава система. Но когато се занимаваш с определено нещо, хората те познават и голяма част ти имаш заявки предварително, казвам го честно. Знаят, че не ловим риба - не ни търсят. Обаче пролетта има карагьоз. Карагьозът е няколко месеца, той става търсена риба, понеже един като сложи на скарата, другия иска и той, третия също - става мода да се търси тая риба. И друга риба - и мряна, и шаран, което е за скара, търсени риби са, макар че имат кости. Не е определящо дали рибата ще е много скъпа, определящо е приготвянето да стане както трябва, да умее човекът, който я вземе, да я приготви. Тя и дребната риба става вкусна, като се приготви правилно, от знаещ човек.

Има ли правило кои риби за какъв тип готвене стават - кои за скара, кои са за пържене?

Бялата риба не се слага на скара - така е прието, защото е по-суха. Докато мряната, морунажът, сомът и чигата се слагат на скара, и всякаква друга, и дребната риба се слагат. Но примерно михалец не се слага на скара, не сме го правили на скара. Михалецът дори ако правиш рибена на чорба с него, се прави с една трета или половинка зелева чорба спрямо водата, която слагаш, тъй е прието, традицията е такава. Рибената чорба се прави със зелева чорба.

Друго какво се слага в рибената чорба?

Риба се слага, моркови, картофи, домати, люти чушлета, пипер - на едро, на дребно според вкуса. Едно време тук имаше рибари в бившето ТКЗС, един човек, той още седи, идва загребва водата от Дунава, два шарана ги разпъва, измива ги само ей така в реката, взема рибата, тръшва я с няколко картофа, слага го на триногата и почва да прави. 15-20 човека изяждат тая чорба. Дори и два човена правят, защото и повече хора се събираха. Но водата трябва да е била много чиста, нямало е химия тогава... Аз съм бил дете, значи преди 50 години - това съм го запомнил.

Имаше ли майстори рибари тогава - големи, легендарни?

Тука от селото имаше двама човека, но те са си изучили децата и приемственост нямаше. На единия внук му дойде, сетне замина за Англия. Приемственост няма, защото изучиха си децата и те заминаха - едните за Варна, за Обзор. После, те вече като бяха остарели, дойдоха от Тутракан рибари и там имаше една къщичка, там се помещаваха, зад тия фургони. Тя сега й се събори покривът. То е бивша чакалня, едно време е имало транспорт тук и чакалнята се е ползвала от хората да ходят до Русе, до Силистра, до Тутракан с корабче. После, след като нямаше корабче, като имаше метеор, той вече не спираше тука, тая чакалня я пригодиха

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

трима-четирима, пет-шест човека риболюваха. Това беше към Държавен риболов и рибата се продаваше на магазините в Силистра, в Тутракан, изкупуваха я тая риба задължително се изкупуваше. Те получаваха заплати тези хора, с туй се препитаваха. Имаше на него време пет-шест човека са си изкарвали заплати и хващаха доста риба. Него време имаше и моруни, и есетри, и пъструги. Сега може би има пъструги, но есетри и моруни няма толкова много като едно време. Защото ето там горе, има плаж на 100 м. нагоре, като деца там играехме волейбол, футбол - там има игрище, ритаме топка, нещо правим, моруната се обръща край нас там, където са шамандурите - обърна се два пъти, това съм го виждал, и то късна есен. Обаче водата беше ето там някъде, горе. Моруната се вдигна тъй, ние деца - гледаш една голяма риба и се плашиш. Един път се вдигна, втори път се вдигна и сетне не смееш да влезеш във водата, страх те е. А там горе, зад острова, съм ги виждал, като наближи заранта изгрева, като се вдигне слънцето над водата, рибата скача нагоре. Ей така скачаха нагоре есетрови риби. Ние деца сме били и един възрастен рибар казваше, че по тоя начин като скача рибата се чисти, изчиства си хрилете от паразити. Сега няма такива гледки, не съм виждал. Виждал съм сомове да се обръщат, но есетрова риба тъй да скача не съм виждал.

За кое време говорите - когато сте били дете?

Бил съм 10-12-годишен, преди много време съм ги виждал тия неща.

А виждал ли сте като ги ловят тогава? Те тогава не са били забранени.

Тука съм ги виждал и в Силистра съм ги виждал по-късно, аз 13-годишен бях в Силистра вече. И там съм виждал като ги вадят - няколко човека, десетки хора, защото тя е 180-200 кг риба. Виждал съм като правят хайвера както е простряна там горе, снимки даже има. Но сега няма.

Имате ли снимки?

Аз, не. Виждал съм, но аз нямам. Аз не обичам да се снимам с риба, не ми е навик да се снимам с трофеи, с голяма риба, не искам. След като си го убил, за мене е гавра.

Защо изчезнаха моруните?

Обстоятелства много. Интензивен риболов, много интензивен риболов от румънска страна долу. Аз съм чувал, че на Черна вода, тя е на 15-20 км. под Силистра, имало 5-6 лодки, които една след друга хвърлят с много здрави мрежи, понеже каналът под моста там е в стеснение и там ловят такива риби. По принцип и самите мрежи са причина сигурно, защото едно време е имало само кърмаци и кърмакуци, но е

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

нямало е такива мрежа, която да удържи такава риба. Но на кърмаци са я ловили и на кърмакуци са ловили червена риба, и то доста. Който е бил майстор на тия неща, да ги слага. Те вече са забранени в Дунава, но нямало е такива мрежи. Когато 70-те години излизат мрежите от ГДР, тъй наречените дедерони - от DDR, дедерон му викат хората, имало е мрежи, от там са ги вкарвали, от сполучлив капрон, тая мрежа удържа рибата. И са ловили много риба с туй нещо. Още можеш да вземеш такава мрежа от рибарите, които са ловели преди 40-50 години. Но сега се риболува с найлони, найлонът рядко ще удържи такава риба.

Каква е разликата между кърмаци и кърмакуци?

Кърмаците са по-големи въдици с по-големи тежести, а кърмакуците са по-малки и с ловят по-дребната червена риба - есетри, есетрата не може да бъде толкова голяма, колкото моруната, и чига, има виза - смесена риба, и пъструги.

Виза е име на риба?

Тъй му викат, то има и риба шип, която е рядкост в Дунава, но си я е имало. На мрежа практически е много трудно да хванеш такава риба, защото самата специфика на главата е да пробива мрежи, затова ѝ викат шип, като шип пробива. То пак е вид моруна, но по-друга. Пък виза казват хората, когато има кръстоска между чига и пъструга, между чига и есетра, между би и между чига и моруна - не става толкова едра рибата, но казват, че 2 кг и половина - 3 кг риби имат хайвер, имат по 600- 800 гр. хайвер. При туй положение, при кръстоската се получава, че женското винаги е плододавно - значи от него излизат от единия или от другия вид, продължават да се развиват, природата го определя. Не е задължително да е истина, но тъй съм го чувал.

Казахте, че там е имало чакалня. Вие помните ли корабчето когато е минавало?

Не. Помня дъската, която беше останала от корабчето, там седеше. Но ние като стигнахме там 7-8-годишни, вече не го помня. Мен са ме носили като малко дете - 2-3-годишен съм бил. Капитанът ме е вземал и съм бягал по корабчето. Майка ми се страхувала, капитанът ме е вземал да ме вкара в корабчето, защото майка ми се страхувала да мине по дъската с мене.

А след това кометите?

Кометите спираха на Попина, тук не спираха и то вече се откъсна. Една трета от това село е в Русе. Акраите на баща ми, които са 1930-40 година родени, на една трета са станали русенски жители, потомците им са там.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Родителите ви тука ли са живели?

Не, в Силистра бяхме, сега са тук. В Силистра бяхме, докато излязат в пенсия, като излязоха на пенсия, вече бяха тук.

А кой ви научи на риболуването? На занаята?

Не мога да кажа специфично кой. Ние пораснахме тука в лодките. Имаше едно момченце от Тутракан на моята възраст, той ми показва за първи път как се хвърлят въдици за сом в промишлен мащаб. Аз съм хвърлял въдицата и съм хващал сомчета, но сетне той ми показва с лодката. То тука имаше няколко лодки, едната лодка той я ползваше. Набирахме попови прасета, ще хвърлим 30 въдици и ще хванем 5-6 сомчета. Какво има там? А, това са пеликани. Снимай, ако искаш. Това са млади пеликани.

Как ги познавате?

Те са още тук, още нямат полова зрялост и са на ята, събират се. Те тук седят, не заминават никъде, тук се хранят по Дунава. Пеликанът има специфика, усеща къде е рибата и както плува, рибата се вдига в един момент и си я хваща в Дунава, без да я гони, хитро я хваща, а пък кормораните... Това са птици на 2 години, трябва да минат 4 години, за да дойдат до полова зрялост.

Пречат ли на рибарите?

Защо да пречат? Кой им пречи на рибарите? Всеки има право под слънцето да се препитава. На мен не ми пречат. Много корморан се навъди, но няма кой да ги спре да се въдят. Не ги гърмят като юрдечетата и те се навъждат, нямат врагове. Чувам, че в Скандинавията, в Германия ги гонят с ултразвук и от 1975-76 г. първите корморани дойдоха тук. Ние мислехме черни патенца, черни патенца - от единични бройки станаха хиляди.

Преди това ги нямаше ли?

Нямаше ги. Значи, където се настанят по островите - ей там на оня остров зимуват някъде, както е онова зеленото там, срещу синия мотор, там някъде зимуват някъде 500-1000 бройки, почне ли да ходи изпражнения, дърветата изсъхват - толкова силна киселина има в стомаха си, че дърветата изсъхват. Но отдолу под тях, понеже то хваща много риба, и не може да я изконсумира всичката, падат рибки и чакалите и дивите котки седят там - чакат, то хранителна верига. Седят и чакат да падне нещо.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Чакалите и дивите котки ядат риба?

Кой не яде риба?! И мечките, и котките ядат риба. Кучето, като е прясна, не я яде, но когато се вмирише или се търкаля в нея, или почва да я консумира. Кучето изяжда риба, не може да я понася, повръща я и след един час пак я изяжда. Докато мечката и котката си ядат риба.

Помните ли ледоход като е имало?

Като има ледоход, годината е успешна.

Като има ледоход, годината е успешна?

Годината е успешна. Нямам на идея как разбутва рибата - голяма част от тая риба, която е в реката, се въди на Делтата. Там са каналите, там е бавното течение, там може да се хвърля хайвер повече от тия риби, които са традиционни за реката. Впоследствие тая риба тръгва нагоре.

Като карагьоza например?

Карагьозът хвърля хайвера тук, но той седи в моретата, мисля, че ходи чак до Средиземно море. В Черно море пребивава, но той тук си хвърля хайвера и тук пораста до около 10-12 см. и тогава излиза и когато стигне полова зрялост, тогава се връща. Както съомгата в Америка, в Аляска - навсякъде, където има съомга. Същата работа е и карагьоза, същата работа е и есетри - моруна и пъструга. То хвърля хайвера тук, защото тук е извикан и се връща пак тук.

На карагьоза малките рибки имат ли си отделно име?

Чироз, чокерчета им викаха едно време, като бяхме малки, чокерче - като е много малко, му викат чокер. Вече тази дума не се употребява.

Помните ли като сте били съвсем малък как се е празнувал Никулден?

Не съм останал с впечатления, щото...

Тук изобщо хората усещат ли се като рибари, като рибарско село?

Когато са били частни преди ТКЗС-тата, са усещали, защото във всяко семейство е имало направена мрежа да се дърпа от брега - 10-12 метра. Двама човека влизат с пръти и примерно, когато са идвали да мият царевича, пшеница, ечемик - такива зърнени храни, за да ги предпазят от тия животинки - от гъгрицата, която е ядяла

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

хранителните запаси - идвали са да измият зърното и са го сушили. И тогава, като мият зърното, двама тръгват с мрежата. Тогава е имало много риба и са хващали по една-две торби риба да се прехранват. Пък аз от баба ми знам, че в определено време, когато няма земеделие, там по-надолу са правили ловища, където са бъркали с кепче. Отиват 5-6 човека, правят едно ловище, то не може постоянно да бъркаш, защото се измаряш. Един бърка 20-30 кепече, 50 кепче - излиза, другия влиза - сменяли са се. С каруците са носили риба да се прехранват.

Ловище как се прави?

От колове, от дъски, набива се. То трябва и подходящ бряг. Иначе, тук трябва да го направиш да го местиш, по друг начин - като понтон. После ги правеха като понтон, с варели, с други неща.

Това е определено място или е съоръжение?

Сега, тук брегът не е подходящ, но към Попина и 3 км. по-надолу брегът е отвесен, там където е срещу езерото, тази зона. Брегът е отвесен, там предварително като спадне водата, отиват, изчистват да няма чукани, да няма камъни, подготвят, шарпят самия бряг с права лопата, за да може кепчета да върви покрай туй нещо и каквото влезе, което не избяга, са го хващали.

И го оградят това място?

Не, не, кепчата - това е мрежа с едно дърво, на което се сглобяват още две странични дървета и едно така - челник се казва. Това става като един минчок, като - как да кажа - като канчока на майсторите, които хвърлят, но в голям обем. Туй е мрежа, по форма като една голяма паница, но малко островърха от единия край. Туй нещо загребва, минава под водата и като влезе карагъоз, шаран, каквато риба не може да отскочи, да избяга или да скъса, си я ловиш. И са се прехранвали. Но не един човек, то е било масово, всички са ходели. Сега вече тия хора ги няма. И потомците им ги няма голяма част. Много от народа е избягал, тука е имало около 1200-1300 човека в селото, в разцвета му, сега са 130-140.

Тука кога изчезнаха? Аз бях малък, когато съм ги виждал при нас и си работеха, хората ловяха риба.

Все още има единични бройки, но явно не се хваща толкова риба, тогава е имало много риба. И с лодка става, лодката се връзва и пак се гребе, от лодката пак може да ловиш.

Като станях 17-18-годишен, един дядо имам комшия, той направо ме накара - даде ми кепчата, накара ме да ходя в едно село да режа липа с чатал. Пробивахме с

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

едно свредло, старо, като нож, от двете страни реже, дървено свредло. Пробивахме такъв отвор да влиза челника и страничните неща с длета ги правихме с него - под негово указване съм го правил. Сега мога да го направя, но вече не ми трябва.

Те се носят разглобени тез неща и се сглобяват.

Това се разглабя и на колело можеш да го носиш, то трябва да бъде леко. От липа и от върба се прави. Върбата понеже е здрава.

Има ли определени размери или всеки си го прави според силата, която може да употреби?

Не определени размери, но е от-до. Може да бъде един метър по-голямо или по-малко. Ако си по-възрастен, го правиш по-малко. Ако си по-млад, искаш да е по... от кепче трябва да е по-големичко. Като го пуснеш, ако брегът е отвесен, трябва да мине покрай тоя бряг. Рибата се движи тук и трябва да не се усети рибата, като влиза - то излиза плавно нагоре и когато има много риба, направо изтърсва цялото кепче.

Паралел
Силистра

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Име на съставителя/редактора: БРТПП

Адрес: ул. „Войводова“ 12-14 Русе

Телефон: 082507606

Електронна поща: info@brcci.eu

Проектът “Мемофиш” е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по Програма Интеррег V-A Румъния-България.

Стойност на финансирането от ЕФРР: 423 921.71 евро

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“,
eMS ROBG-420

Дата на публикацията: декември 2018 г.

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната
позиция на Европейския съюз

www.interregrobg.eu

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

www.interregrobg.eu